

ĐỘNG LỰC LÀM SỐNG LẠI các nông lâm trường

BẾN NGHÉ

"... Cách đây ba mùa hoa ban nở. Khi ấy cả Nông trường sữa Mộc Châu đều "đói". Nông trường đói vốn, vật tư và đói việc làm, đồng cỏ khô cằn, công nhân thì đói lương, đói gạo. Đàn bò sữa đói cỏ ăn... Cho nên năng suất sữa bình quân mỗi con bò và sản lượng sữa tươi của toàn đàn đã giảm sút đến mức báo động! Đã vậy sản phẩm làm ra bị ế đọng. Nông trường nợ nần chồng chất... và có nguy cơ sập tiệm..." (báo Nhân Dân số ra ngày 22.7.93). Nhưng nay cũng theo anh Hoàng Hiến, tác giả bài viết về Nông trường sữa Mộc Châu thì "Bức tranh xám về nông trường năm xưa không còn nữa. Giờ đây cả một vùng Mộc Châu mệnh mông nói chung và nông trường bò sữa nói riêng là một cao nguyên xanh... Đàn bò được "trẻ hóa". Sản lượng sữa tươi tăng, đồng cỏ được cải tạo, thâm canh tốt. Nông trường chấm dứt được hiện trạng thua lỗ triền miên. Người nuôi bò có cuộc sống khá ổn định. Nhiều hộ giàu lên nhanh. Được như vậy là nhờ "Xác định người chủ thật sự của mỗi ô đất, mỗi con bò", nói cách khác là "áp dụng đồng bộ các giải pháp, trong đó việc giao quyền sử dụng đồng cỏ lâu dài và chuyển quyền sở hữu đàn bò sữa đến các hộ thành viên là một giải pháp có tính đột phá".

Trước đó báo Nhân Dân ra ngày 20.7.93 đăng bài của anh Văn Lung cho biết Lâm trường Nguyễn Văn Trỗi là một mô hình mới trong quản lý nghề rừng ở tỉnh Tuyên Quang. Mô hình này mở rộng việc giao đất trồng rừng cho các gia đình nông dân với phương châm "ai trồng cây nào hưởng cây ấy" bộ máy lâm trường gọn nhẹ làm "dịch vụ đầu vào, đầu ra"... Nhờ vậy mà trồng vượt mức kế hoạch, cây sống tới 95%, có người trồng cây nào sống cây ấy, và muốn được giao đất thêm nữa. Nông dân phấn khởi yên tâm làm ăn. Cán bộ lâm trường có mức thu nhập khá. Được hỏi "Liệu lâm trường Nguyễn Văn Trỗi có đủ sức thuyết phục để chuyển bây lâm trường đang trong cảnh "bỏ thì thương, vương thì tội" sang dịch vụ nghề rừng?", Chủ tịch UBND Tuyên Quang nói: "Không có con đường nào khác. Lâm trường Nguyễn Văn Trỗi sẽ là mô hình quản lý nghề rừng ở Tuyên Quang. Nếu không tôi xin từ chức. Đây là cách làm có hiệu quả nhất, một hecta rừng do nhân dân trồng chỉ cần 1,9 triệu, còn quốc doanh là 3,3 triệu".

Như vậy là do đổi mới cung cách làm ăn mà nông trường Mộc Châu từ khô cằn trở nên xanh tươi, người nuôi bò từ chỗ đói đến chỗ no. Còn lâm trường Nguyễn Văn Trỗi thì từ chỗ cây chết nhiều đến chỗ cây sống 95%, có lỗ

sống 100%. Nhân dân trồng rừng thì vừa nhiều, vừa rẻ, chứ không đắt và ít như quốc doanh trồng! Theo tôi thì cái động lực để làm sống lại các nông, lâm trường là xác định người chủ thật sự của mỗi ô đất, lô rừng. Chẳng rõ các nông, lâm trường khác thì sao, đã có nhiều nơi "ăn nên làm ra" nhờ đổi mới cơ chế quản lý chưa, nếu có rồi thì mừng, còn nơi nào tới nay vẫn ạch đui, rì mọ chưa đổi mới được thì đề nghị nên chuyển cho kịp.

Đói và no, chết và sống, rẻ và đắt chọn cái nào? Thực tế khách quan đã và đang đặt ra câu hỏi vô tư, xây dựng như vậy ♣

Cây cỏ có cảm xúc không?

Tôi đã đọc nhiều bài báo nói đến cảm xúc của cây cỏ, nhưng cũng không quan tâm lắm. Một người bạn của tôi nổi tiếng khéo làm vườn, hoa trái nhà anh tươi tốt hơn các nhà quanh vùng, đã trả lời khi tôi hỏi về bí quyết trồng trọt rằng "Ồ, tôi thường nói chuyện với chúng. Tôi không hiểu tại sao, nhưng hình như mọi việc có vẻ khác hơn khi mình cho chúng biết là mình thích chúng".

Rồi đến một hôm, anh cho tôi biết về Cleve Backster.

Đó là một chuyên viên thẩm tra sự thật, và có nhiều ý tưởng kỳ lạ. Tôi gặp ông trong một căn phòng với một chậu kiểng lẻ loi trên bàn. Ông gài máy khám phá nói dối của cảnh sát vào thân cây rồi hỏi chơi tôi vài câu; tôi câu:

- Ông sinh năm bao nhiêu?

- 1951 - tôi đáp.

Cây kim trên mặt bàn nhảy bật lên, Backster nói:

- Ông nói dối.

Tôi đành nhận tội. Ông ta bảo "Cái cây nó biết ông nói dối đấy, và nó đã phản ứng".

Câu chuyện về người bạn và mấy thí nghiệm của Backster đã khiến tôi thay đổi ý kiến và quan tâm tìm hiểu vấn đề này hơn. Còn cái máy khám phá nói dối, như ta biết, nó dựa vào nguyên tắc là khi người ta nói dối thì tâm hồn sẽ dao động, đưa tới sự thay đổi tâm sinh lý, và những tế bào điện tử nhạy có thể ghi nhận được những thay đổi này, và Backster đã dùng máy đó để đo những dao động trong "cơ thể" cây cỏ.

Backster kể "Có lần tôi tò mò thử nghiệm, tôi thầm nghĩ mình sẽ đốt một lá của cây, lập tức kim trên máy nhảy nhót, mà tôi chưa hề động gì đến cây cả. Phải chăng cây đã đoán được ý nghĩ của tôi?"

Backster còn làm thí nghiệm sau: Đặt hai chậu cây trong phòng và mời sáu người bạn tới. Ông cho họ rút thăm và vào phòng từng người một. Họ sẽ đọc lá thăm trong phòng, một trong sáu lá thăm sẽ có một lá yêu cầu người đó nhổ cái cây lên. Ông ta không biết người đó là ai. Sau đó, ông nối máy khám phá nói dối vào cây còn lại (đó là cái cây đã "chứng kiến" người nhổ cái cây kia) và mời từng người một vào đứng trước cây, và cây kim trên máy đã nhảy đúng phóc khi thủ phạm bước vào phòng.

Cũng có nhiều nhà khoa học lưu tâm tới vấn đề này, như tiến sĩ Aristide Esser ở bệnh viện Rockland, New York hoặc nhà hóa học Douglas Dean ở Đại học Newark chẳng hạn. Họ cũng đã làm những thí nghiệm tương tự và cho rằng cây cỏ có phản ứng rõ rệt tới những gì liên quan đến người chăm sóc chúng, tuy rằng họ chưa dám đi tới một kết luận khoa học. Bác sĩ Esser còn nói "Tôi đã từng nghe nói tới những thử nghiệm của Backster và đã cười bẽ cá bụng. Nhưng nay thì tôi đã phải hối tiếc vì điều đó".

Cũng có nhiều nhà khoa học không đồng ý lối giải thích này. Mọi chuyện xem ra vẫn chưa ngã ngũ. Nhưng riêng tôi, để chắc ăn, tôi muốn đứng về phía an toàn. Từ đó, tôi rất tôn trọng những biển báo "Đừng đi trên cỏ". Bạn đâu dám chắc mình có làm đau cây cỏ hay không? ♣

LÔ HỘI

(theo James Collier)

PHÁT TRIỂN KINH TẾ 21